

**ЈУ ЗАВОД ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ПАЛЕ**

ТРЖИШТЕ РАДА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2023. ГОДИНИ

Пале, мај 2024. године

САДРЖАЈ:

УВОД	3
КЉУЧНИ ИНДИКАТОРИ ТРЖИШТА РАДА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	3
ПРОФИЛ НЕЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА У 2023.	4
ПОТРАЖЊА РАДНЕ СНАГЕ У 2023.	8
ПОСРЕДОВАЊЕ ЈУ ЗАВОД ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПРОГРАМА ЗАПОШЉАВАЊА	17
ЗАКЉУЧЦИ	22
АНЕКС	24

1. УВОД

Извјештај који слиједи сачињен је у складу са смјерницама „Другог пројекта подршке запошљавању (ЕСП 2)“ који финансира Свјетска банка (број зајма IBRD-93810 ВА). „ЕСП 2“ има за циљ повећање запошљавања у формалном приватном сектору међу циљним групама регистрованих лица која траже посао.

Циљ ове информације је да се прикажу основни параметри који карактеришу тржиште рада у 2023. години, стање незапослености и структура понуде радне снаге, могућности запошљавања, утицај разних дешавања екстерног карактера на тржиште рада (рат у Украјини и глобална инфлаторна кретања) као и мјере активне политике које је реализовао Завод за запошљавање Републике Српске у 2023. Извјештај је намијењен тражиоцима посла, послодавцима и широј јавности.

2. КЉУЧНИ ИНДИКАТОРИ ТРЖИШТА РАДА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

2.1. Укупна популација и запосленост у Републици Српској

Према посљедњим процјенама Републичког завода за статистику РС (средина 2022. године) у Републици Српској је било 1.120.236 становника. Укупан број запослених у Републици Српској на дан 30. 9. 2023. године био је 290.745, што је за 508 или 0,2% више него у марту 2023. године и највећи је до тада. У односу на септембар 2022. године, укупан број запослених повећан је за 0,6%. Од укупног броја запослених, 247.367 запослено је у пословним субјектима, а 43.378 запослених се односи на предузетнике и запослене код предузетника. Највећи број запослених ради у привреди, прије свега у прерађивачкој индустрији (59.402) и трговини (51.416). Око 45% укупно запослених су жене. Број незапослених лица у децембру 2023. године мањи је за 8,6% у односу на децембар 2022. године и износио је 58.790 лица. Просјечна нето плата у 2023. години износила је 1.274 КМ, док је просјечна бруто плата износила 1.937 КМ. Просјечна нето зарада исплаћена у 2023. години у односу на 2022. номинално је већа за 11,4% а реално за 4,1%.

2.2. Стопа незапослености у Републици Српској на основу Анкете о радној снази

Анкета о радној снази (АРС) спроводи се широм свијета и представља најпотпунији извор података о статусу лица на тржишту рада. Методологија АРС је заснована на препорукама и дефиницијама Међународне организације рада и у складу са захтјевима Завода за статистику ЕУ (ЕУРОСТАТ), чиме се обезбјеђује међународна упоредивост добијених резултата.

У периоду од 2006. до 2019. године Републички завод за статистику је једном годишње спроводио АРС. Од јануара 2020. године истраживање се спроводи континуирано током цијеле године, а резултати се објављују квартално. Прикупљени подаци омогућавају израчунавање најзначајнијих индикатора на тржишту рада као што су активност, запосленост и незапосленост. Подаци добијени из Анкете о радној снази засновани су на концепту радне снаге и нису методолошки упоредиви са подацима добијеним из других статистичких или административних извора.

Анкетна стопа незапослености рачуна се као однос броја незапослених лица и активног становништва, при чему су број незапослених лица и активног становништва изведени из узорка анкетираних лица у Републици Српској. Посљедњи подаци односе се на 4. квартал 2023. године, према којима је стопа незапослености 8,7%.¹

Стопа незапослених младих (15-24) за 4. квартал 2023. износила је 20,8%.

У одјелу 2.3. приказане су стопе незапослености према старости и полу.

2.3. Радно способно становништво и неактивност¹

У наредним табелама достављамо податке засноване на Анкети о радној снази о структури радно способног становништва према активности и полу и главним индикаторима о радној снази. Сви подаци су за 4. квартал 2023. године.

Табела 2.1 Структура радно способног становништва по активности, 4. квартал 2023.

СТРУКТУРА РАДНО СПОСОБНОГ СТАНОВНИШТВА ПО АКТИВНОСТИ, 4. КВАРТАЛ 2023.

	УКУПНО		Мушки		Женски		
	TOTAL		Male		Female		
	III 2023	IV 2023	III 2023	IV 2023	III 2023	IV 2023	
Радно способно становништво	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Working age population
Активно становништво	47.4	47.6	57.6	57.9	37.6	37.8	Active population
Неактивно становништво	52.6	52.4	42.4	42.1	62.4	62.2	Inactive population

Табела 2.2. Структура радно способног становништва по полу, 4. квартал 2023.

2. СТРУКТУРА РАДНО СПОСОБНОГ СТАНОВНИШТВА ПО ПОЛУ, IV КВАРТАЛ 2023.

	УКУПНО TOTAL	Мушки		Женски		
		Male		Female		
		III 2023	IV 2023	III 2023	IV 2023	
Радно способно становништво	100.0	48.9	48.9	51.1	51.1	Working age population
Активно становништво	100.0	59.4	59.4	40.6	40.6	Active population
Неактивно становништво	100.0	39.4	39.3	60.6	60.7	Inactive population

Табела 2.3. Основни индикатори радне снаге, 4. квартал 2023.

3. ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ РАДНЕ СНАГЕ, 4. КВАРТАЛ 2023.

	УКУПНО		Мушки		Женски		
	TOTAL		Male		Female		
	III 2023	IV 2023	III 2023	IV 2023	III 2023	IV 2023	
Стопа активности	47.4	47.6	57.6	57.9	37.6	37.8	Activity rate
Стопа запослености	43.2	43.5	53.3	53.9	33.5	33.5	Employment rate
Стопа запослености (15-64)	56.1	56.6	66.4	67.6	45.5	45.4	Employment rate (15-64)
Стопа запослености (20-64)	60.6	61.1	71.7	72.9	49.1	48.9	Employment rate (20-64)
Стопа незапослености	(9,0)	(8,7)	(7,5)	(6,9)	(11,1)	(11,4)	Unemployment rate
Стопа незапослености (15-24)	((26,7))	((20,8))	((24,9))	•	•	•	Unemployment rate (15-24)

¹ Извор података: Анкета о радној снази

3. ПРОФИЛ НЕЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА У 2023. ГОДИНИ

3.1. Број незапослених лица у Републици Српској

Тржиште рада Републике Српске карактерише неактивност појединих категорија незапослених лица, посебно жена и младих. У укупној структури радно способног становништва активно је само 40,6% жена и око 36% младих (15-30 година). Када говоримо о мушкој популацији 59,4% је активно на тржишту рада.

Понуда на тржишту рада Републике Српске је слједећа: на дан 31. 12. 2023. године евидентирано је 58.790 незапослених лица (видјети Анекс I), што је за 561 лице (0,9%) мање него у новембру 2023. године. У односу на децембар 2022. године, када је евидентирано 64.295 лица, број незапослених мањи је за 5.505 или 8,6 %. Од укупног броја евидентираних незапослених лица 52,7% су жене.

Просјечан мјесечни број незапослених у 2023. години износио је 61.093 (6.653 лица или 9,8% мање него претходне године).

У табели 3.1. дат је преглед незапослених лица по регијама:

Табела 3.1. Преглед незапослених лица по регијама

Степен стручног образовања	Бања Лука	Бијељина	Зворник	Добој	Приједор	Источно Сарајево	Требиње	Завод
НК	2.128	1.108	2.955	2.165	1.115	1.238	1.261	11.970
ПК-НСС	148	235	150	128	50	74	45	830
КВ	4.203	2.069	2.751	2.860	1.561	2.755	2.814	19.013
ССС	3.677	2.187	2.587	2.599	1.405	3.407	3.019	18.881
ВКВ	42	37	17	35	20	61	37	249
ВШС	130	105	80	62	57	113	130	677
ВСС	1.568	1.003	689	618	383	1.402	1.008	6.671
Магистри и мастери	108	85	59	36	25	84	82	479
Доктори наука	8	4	2	2	0	3	1	20
Укупно	12.012	6.833	9.290	8.505	4.616	9.137	8.397	58.790
Жене	6.224	4.010	4.895	4.435	2.107	4.783	4.535	30.989
% жена од укупно	51,8%	58,7%	52,7%	52,1%	45,6%	52,3%	54,0%	52,7%

Трендови: Ако се посматра четворогодишњи период, број незапослених лица закључно са 31. 12. 2023. године мањи је за 24.374 лица или 23,3% у односу на исти период 2020. године када је регистровано 83.164 незапослених лица. Преглед стања незапослености у четворогодишњем периоду (2020 – 2023) приказан је у табели 3.2.

Табела 3.2.

Мјесец	2020.	2021.	2022.	2023.
Јануар	89.441	82.898	70.845	64.874
Фебруар	87.161	81.984	71.927	64.034
Март	84.658	81.053	71.121	62.732
Април	86.808	80.129	69.684	61.541
Мај	88.811	77.455	68.548	60.533

Јун	88.772	75.681	67.229	60.319
Јул	89.549	75.108	66.263	60.395
Август	89.760	73.913	65.300	60.495
Септембар	85.208	72.240	66.504	60.198
Октобар	83.770	71.477	66.259	59.851
Новембар	83.235	70.476	64.968	59.351
Децембар	83.164	69.987	64.295	58.790
Годишњи просјек	86.695	76.033	67.745	61.092

У Републици Српској незапослена лица која су била регистрована на евиденцији Завода остваривала су право на здравствено осигурање све до новембра 2019. године. Измјенама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености, донесеним крајем 2019. године, смањен је број незапослених лица због одвајања начина вођења евиденције. Лица која су била пријављена само због остваривања права на здравствено осигурање, по основу незапослености, брисана су са евиденције. Од јануара 2020. године право на здравствено осигурање могуће је остварити само преко Фонда здравственог осигурања, а не по основу незапослености (128.344 је био број незапослених лица пријављених на здравствено осигурање на дан 31. 12. 2018. године, прије измјене Закона).

3.2. Образовна структура незапослених лица

У 2023. години највеће учешће у укупној регистрованој незапослености имају лица са III степеном стручне спреме (32,3%) затим слиједе лица са средњом стручном спремом и 32,1%, чине неквалификована лица (20,3%), док је учешће незапослених лица са VII степеном образовања 11,3%.

У трећем степену образовања (КВ) највише регистрованих лица је у сљедећим занимањима: продавачи (3.101), бравари (1.712), ауто-механичари (1.316), кувари (1.054), металостругари (980), конобари (970), возачи теретних кола (953), конфекционари (954), столари (513).

У четвртном степену образовања (ССС) највише регистрованих лица је у сљедећим струкама и занимањима: финансијски-економски техничар (3.830), механичари и машинисти (2.520), матуранти гимназије (2.332), електричари и енергетичари (1.247), здравствени радници (1.075), угоститељи и сродни (968).

У седмом степену образовања (ВСС) највише незапослених лица је регистровано у сљедећим струкама и занимањима: лица из области финансија и дипломирани економисти (1.597), дипломирани правници (863) и дипломирани инжењери пољопривреде (383). Такође је велики број регистрованих лица са занимањима из области просвјетне струке – професори разредне наставе (345), професори енглеског језика (207), професори физичког васпитања (161), дипломирани психолози (157).

3.3. Преглед стања незапослености према дужини чекања

У табели 3.3. дат је преглед дужине чекања за 2023. годину према степену образовања.

Табела 3.3. преглед дужине чекања за 2023. годину према степену образовања

Дужина чекања	НК	ПК-НСС	КВ	ССС	ВКВ	ВШС	ВСС	Укупно	% од Укупно
До 1 год.	3,044	176	6,108	6,578	58	143	3,273	19,380	33.0%
1-3	2,860	186	4,333	4,432	64	154	1,921	13,950	23.7%
3-5	2,022	135	2,587	2,524	36	98	867	8,269	14.1%
5-7	459	35	857	1,009	11	43	440	2,854	4.9%
7-9	434	26	714	719	14	22	230	2,159	3.7%
Преко 9 год.	3,151	272	4,414	3,619	66	217	439	12,178	20.7%
УКУПНО	11,970	830	19,013	18,881	249	677	7,170	58,790	100.0%

Анализа дужине чекања на евиденцији указује да на запослење до једне године чека 19.380 незапослених лица или 33% од укупног броја незапослених. Од једне до три године чека 23,7%, од три до пет година – 14,1%, од пет до седам година – 4,9%, од седам до девет година – 3,7% и дуже од девет година чека 20,7% незапослених лица.

Највећи удио лица која чекају на посао дуже од девет година су квалификовани радници - 4.414 (III степен стручне спреме), лица средње стручне спреме (IV) – 3.619 и радници без занимања – 3.151. Лица са високом стручном спремом најбрже долазе до посла.

У табели 3.4. дат је преглед дужине чекања на запослење према годинама старости незапослених лица на евиденцији закључно са 31. 12. 2023. г.

Табела 3.4. преглед дужине чекања на запослење према годинама старости

Чекање (год)	15-29 г.				30-44 г.				45-54 г.				55-65 г.				УКУПНО
	укупно	% од укупно	Жене	% од укупно жена	укупно	% од укупно	жене	% од укупно жена	укупно	% од укупно	жене	% од укупно жена	укупно	% од укупно	жене	% од укупно жена	
0-1	6,021	55%	3,243	51%	6,069	34%	3,303	31%	3,667	26%	1,669	24%	3,623	23%	1,291	19%	19,380
1-3	2,894	27%	1,831	29%	4,502	25%	2,776	26%	3,076	22%	1,491	21%	3,478	22%	1,355	20%	13,950
3-5	1,066	10%	731	11%	2,468	14%	1,698	16%	2,092	15%	979	14%	2,643	17%	1,050	15%	8,269
5-7	451	4%	293	5%	1,072	6%	675	6%	598	4%	297	4%	733	5%	355	5%	2,854
7-9	249	2%	144	2%	754	4%	475	4%	562	4%	302	4%	594	4%	296	4%	2,159
9 +	207	2%	120	2%	3,070	17%	1,824	17%	4,043	29%	2,252	32%	4,858	30%	2,539	37%	12,178
укупно	10,888		6,362		17,935		10,751		14,038		6,990		15,929		6,886		58,790

Претходна табела показује да дужина чекања на запослење расте са годинама старости незапослених.

3.4. Преглед лица пријављених у току 2023. године

У току 2023. године на евиденцију ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске пријављено је укупно 37.501 лице или у просјеку мјесечно 3.125 лица. У 2022. години број пријављених лица на евиденцији износио је 43.182.

Анализа пријављених на евиденцију према претходном радном искуству указује да је у 2023. години, без радног искуства укупно пријављено 7.960 лица док је у 2022. години тај број износио 10.469 лица. У 2023. години на евиденцију је пријављено 29.541 лице са радним искуством, а у 2022. години је пријављено 32.713 тих лица.

Од укупног броја пријављених лица која имају радно искуство (29.541), највећи удио чине лица са престанком рада на одређено вријеме, и то 9.525 лица или 32,2% од укупног броја пријављених лица са радним искуством. У 2022. години њихов број је износио 10.378 лица.

У току 2023. године пријављено је 5.543 лица, којима су разлог престанка радног односа организационе промјене (технолошки вишак).

Табела 3.5. Преглед пријављених лица на евиденцију по годинама

Година	1. Први пут (без стажа)	2. Већ био запослен (са разлогом престанка радног односа)									УКУПНО новопријављених
		Стечај	Престанак рада послодавца	Престанак обављања приватне дјелатности	Технолошки вишак (орг. промјене)	Престанак рада на одређено	Изјава радника – послодавца о прекиду ро	Споразумни прекид ро	Остали разлози	2. УКУПНО са радним искуством	
2020.	13,517	819	2,664	406	9,517	13,996	3,740	8,872	999	41,013	54,530
2021.	10,466	272	1,592	495	6,582	12,018	3,788	7,331	615	32,692	43,158
2022.	10,469	267	1,679	1,518	5,530	10,378	4,693	7,926	722	32,713	43,182
2023.	7,960	268	1,268	1,509	5,543	9,525	3,998	6,740	690	29,541	37,501
(+/-) 2023-2022.	-2,509	1	-411	-9	13	-853	-695	-1,186	-32	-3,172	-5,681
укупно пријављених	-24.0%	0.4%	-24.5%	-0.6%	0.2%	-8.2%	-14.8%	-15.0%	-4.4%	-9.7%	-13.2%
Останци без посла у 2022.		89	997	1,112	4,070	7,285	2,912	4,204	337	21,006	
Останци без посла у 2023.		183	750	1,247	4,367	7,121	2,502	3,739	338	20,247	
(+/-) 2023-2022.		94	-247	135	297	-164	-410	-465	1	-759	
останци без посла		105.6%	-24.8%	12.1%	7.3%	-2.3%	-14.1%	-11.1%	0.3%	-3.6%	

3.5. Престанак вођења евиденције

У 2023. години са евиденције незапослених лица брисано је 44.172 лица или у просјеку мјесечно 3.681 лице. У односу на 2022. годину, кад је укупан број брисаних износио 50.206, тај број је мањи за 6.034 лица или 12%.

Анализа разлога престанка вођења евиденције указује да се највећи број лица брише због запослења и обављања приватне дјелатности – 22.934 или 52%. У односу на 2022. годину овај број је мањи за 6.648 лица или 22,5%. Потом слиједе лица брисана због нередовног јављања – 13.896 или 31,5% од укупно брисаних са евиденције. Овај број је у односу на 2022. годину већи за 238 лица или 1,7%.

Преглед незапослених лица брисаних са евиденције по годинама је приказан у табели 3.6.

Табела 3.6. незапослених лица брисаних са евиденције по годинама

Година	Запослење	Обављање приватне дјелатности	Укључивање на редовно школовање	Стцање услова за пензију	Трајна неспособност	Стцање више степена стручне спреме	Нередовно јављање	Изддржавање казне затвора	Преселење	Смрт	Рад на црно	Регистр.пољопр.газдинство	Одбијање запослења у свом занимању	Остали законски разлози	Одјава на лични захтјев странке	Укупно
2020.	29,090	789	116	1,564	118	497	20,677	10	1,175	139	0	104	51	3,014	2,349	59,693
2021.	29,341	1,948	65	1,678	92	458	19,301	7	1,035	228	0	114	47	785	2,750	57,849
2022.	27,569	2,013	62	1,744	91	371	13,658	5	995	195	0	92	57	187	3,167	50,206
2023.	22,187	747	44	1,910	79	265	13,896	10	1,050	147		168	56	296	3,317	44,172

4. ПОТРАЖЊА РАДНЕ СНАГЕ У 2023.

4.1. ОГЛАСИ ЗА РАДНА МЈЕСТА КОЈЕ ЈЕ ОБЈАВЉИВАО ЈУ ЗАВОД ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У 2023. ГОДИНИ

Завод објављује слободна радна мјеста на два начина: преко локалних бироа и преко интернет платформе Берза рада. У бироима Завода води се евиденција о слободним радним мјестима које пријављују послодавци. Послодавац Заводу подноси пријаву о потреби радника (Е2), која се, у року од три дана од дана достављања, објављује на огласној табли и на веб-страници Завода, а ако послодавац то затражи и у медијима.

У 2023. години, с циљем обезбјеђивања радника према пријављеним потребама за запошљавање, регистрована је потражња за 13.946 радника кроз 8.742 пријаве.

На основу критеријума и услова које су поставили послодавци који су поднијели пријаве, извршена је прелиминарна селекција кандидата. Они су информисани о условима понуде те упућени послодавцима ради избора за заснивање радног односа. У истом периоду реализовано је 6.600 пријава потреба за радницима, што је 75,4% од укупног броја поднесених пријава. Од укупног броја пријављених потреба послодавци су одустали од 636 захтјева јер није било пријава на конкурс, док остале потребе послодаваца нису задовољене из више разлога (на евиденцији Завода није било пријављених лица у траженом занимању, лица нису имала одговарајућа знања и вјештине, лица нису прихватила понуде због лоших услова рада).

Завод је у септембру 2021. године креирао посебну онлајн платформу „Берза рада” у циљу повећања ефикасности тржишта рада и побољшања услуга кључним корисницима. Сврха ове платформе је да унаприједи посредовање у запошљавању и ефикасније одговори исказаним потребама послодаваца, као и да убрза процес адекватног одабира кадрова за одговарајућа радна мјеста. Тражиоци посла имају могућност да региструју свој профил на сајту, у унапријед дефинисаним пољима, док послодавци имају могућност директног објављивања огласа на сајту, такође у унапријед дефинисаним пољима.

Лица која нису евидентирана као незапослена лица, а већ имају посао, али траже промјену запослења могу се такође пријавити и као тражиоци посла. Поред могућности директног повезивања незапослених лица и послодаваца, платформа може приказати статистичке податке и извјештаје по различитим критеријумима (пол, регион, занимања итд.). То омогућава директну комуникацију кључних корисника, као и бржи проток понуде и потражње, што ће свакако допринијети повећању ефикасности тржишта рада и побољшању услуга Завода према кључним корисницима. Комплетан процес посредовања је заштићен у складу са законским прописима о заштити личних података, као и свих унесених података о послодавцима и тражиоцима посла. У складу са својим надлежностима, Завод ће податке користити у сврху праћења тржишта рада, као и за добијање потребних извјештаја у статистичком облику.

Кључне информације о слободним радним мјестима налазе се на сљедећем линку „Берза рада”: <http://www.zzzrs.net/index.php/berza rada/>

Према подацима из апликације „Берза рада” највећи број слободних радних мјеста пријављен је на подручју Бањалуке, Добоја, Приједора и Бијелине. Број слободних радних мјеста поднесених преко апликације за запошљавање „Берза рада” приказан је у наставку, по мјесецима у 2023. години.

Табела 4.1 – Захтјеви за слободна радна мјеста које су предали послодавци

Мјесец	Број захтјева које су поднијели послодавци		
	У „Берзи рада”	У бироима	
		Број пријављених потреба за радницима	Број тражених радника
Јануар	254	641	1021
Фебруар	239	608	1079
Март	241	717	1232
Април	193	519	921
Мај	184	534	1020
Јун	136	417	882
Јул	112	540	901
Август	481	1532	1996
Септембар	298	941	1439
Октобар	362	848	1327
Новембар	205	557	878
Децембар	281	888	1250
Укупно	2986	8742	13946

Међутим, апликација има одређена ограничења за анализу података јер пријављени кандидати приликом регистрације уносе само сљедеће податке: име и презиме и имејл-адресу. Нема обавезних поља за попуњавање. Веома мали проценат, до 10% максимално, уноси податке о степену образовања, а то су углавном лица са факултетским образовањем. Тренутно је на апликацији „Берза рада” пријављено 255 предузећа и 1838 незапослених лица.

4.2. НАЈТРАЖЕНИЈА ЗАНИМАЊА У 2023. ГОДИНИ ЕВИДЕНТИРАНА ПУТЕМ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА ЗАВОДА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

У 2023. години, с циљем обезбјеђивања радника према пријављеним потребама за запошљавање, регистрована је потражња за 13.946 радника за различита занимања. Од тог броја слободних мјеста за њих 1684 није наведено тражено занимање. Најтраженија занимања исказана у потребама послодаваца су били педагози и андрагози (791 или 5,67% од укупног броја), затим грађевинари (746 или 5,35% од укупног броја), финансијски радници и економисти (714 или 5,12% од укупног броја), трговци (642 или 4,60% од укупног броја) и угоститељски радници (523 или 3,75% од укупног броја). Више детаља је дато у табели 4.2.

Табела 4.2 – Најтраженија занимања

Занимање ²	Број слободних радних мјеста	Процент од укупно
00 Без занимања ³	1684	12.08%
71 Педагози и андрагози – разредна настава	791	5.67%
18 Грађевинари	746	5.35%
61 Финансијски радници и економисти	714	5.12%
51 Трговци и сродни	642	4.60%
52 Угоститељи и сродни	523	3.75%
91 Занимања разних дјелатности	466	3.34%
26 Кожари и сродни	443	3.18%
17 Електричари и енергетичари	430	3.08%
14 Металци	387	2.77%
62 Правници	365	2.62%
22 Прерађивачи дрвета	329	2.36%
71 Педагози и андрагози – предшколско	315	2.26%
25 Текстилци	314	2.25%
81 Здравствени радници	297	2.13%
41 Возачи и сродни	263	1.89%
71 Педагози и андрагози – математика	257	1.84%
16 Механичари и машинисти	255	1.83%
63 Администратори	249	1.79%
81 Здравствени радници – љекари	238	1.71%
Остала занимања	4238	30.39%
Укупно	13946	100.00%

² Више информација о класификацији занимања налази се у анексу

³ Радници без занимања су још увијек најтраженији, тј. претпоставка је та да послодавци не могу одредити које им је занимање потребно, односно формално образовање није кључно већ знање и вјештине радника.

Послодавци који пријављују потребе Заводу наводе формално образовање и радно искуство као основни критеријум при избору кандидата, а највећи број потреба се односи на раднике без занимања што значи да највећи број пријава потреба за радницима уопште не садрже специфичне квалификације, односно скуп вјештина, знања, ниво образовања и искуства које незапослено лице треба да посједује. Ову појаву је могуће објаснити као неодређеност послодавца како би омогућио шири спектар кандидата и затим извршио селекцију. Такође, послови за неквалификовану радну снагу најчешће имају високу стопу флукуације, чешће су то послови на одређено вријеме и мање су плаћени. У грађевинарству, угоститељству и другим услужним дјелатностима је константна потражња за радницима, често неквалификованим, како би задовољили тренутне оперативне потребе. Поштујућу законски оквир све школе у Републици Српској потребе за наставним особљем оглашавају путем Завода како би осигурали транспарентност процеса запошљавања. Узимајући у обзир да је ријеч најчешће о уговорима на одређено, замјенама и сл. потражња кроз пријаве потребе за радницима је велика што није реална слика потребе на тржишту рада Републике Српске.

4.3. НАЈТРАЖЕНИЈА ЗАНИМАЊА У 2023. ГОДИНИ ЕВИДЕНТИРАНА ПУТЕМ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА ЗАВОДА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ, ПО МЈЕСЕЦИМА

Постоје одређени сезонски обрасци у погледу најтраженијих занимања по мјесецима у години (табела 4.3). У зимским мјесецима 2023. године – јануару, фебруару и марту – најтраженија занимања су била: грађевинари, финансијски радници и економисти, педагози и андрагози. У прољећним мјесецима – априлу, мају и јуну – најтраженија занимања били су грађевинари, металци и кожари. У љетњим мјесецима најтраженија занимања били су педагози и андрагози, финансијски радници и економисти и трговци. У јесењим мјесецима најтраженија занимања били су педагози и андрагози, грађевинари и кожари.

Табела 4.3. - Најтраженија занимања у 2023. години, по мјесецима

Јануар		Фебруар		Март	
00 Без занимања	161	22 Прерађивачи дрвета	161	00 Без занимања	270
18 Грађевинари	72	00 Без занимања	80	18 Грађевинари	102
71 Педагози и андрагози – разредна настава	57	61 Финансијски радници и економисти	64	61 Финансијски радници и економисти	84
17 Електричари и енергетичари	54	71 Педагози и андрагози – разредна настава	58	52 Угоститељи и сродни	57
25 Текстилци	54	91 Занимања разних дјелатности	44	51 Трговци и сродни	54
Укупно	1028	Укупно	1079	Укупно	1225
Април		Мај		Јун	
00 Без занимања	109	00 Без занимања	140	00 Без занимања	243
18 Грађевинари	84	18 Грађевинари	113	18 Грађевинари	83
26 Кожари и сродни	65	14 Металци	78	51 Трговци и сродни	45
51 Трговци и сродни	59	26 Кожари и сродни	67	41 Возачи и сродни	43
61 Финансијски	52	17 Електричари и	63	16 Механичари и	37

радници и сродни		енергетичари		машинисти	
Укупно	921	Укупно	1020	Укупно	882
Јул		Август		Септембар	
00 Без занимања	87	00 Без занимања	274	71 Педагози и андрагози – разредна настава	209
51 Трговци и сродни	72	71 Педагози и андрагози – разредна настава	136	91 Занимања разних дјелатности	95
61 Финансијски радници и економисти	63	61 Финансијски радници и економисти	88	51 Трговци и сродни	90
25 Текстилци	60	71 Педагози и андрагози – математика	84	00 Без занимања	65
91 Занимања разних дјелатности	58	71 Педагози и андрагози – физика	70	61 Финансијски радници и економисти	56
Укупно	901	Укупно	1996	Укупно	1439
Октобар		Новембар		Децембар	
00 Без занимања	138	91 Занимања разних дјелатности	72	52 Угоститељи и сродни	116
71 Педагози и андрагози – разредна настава	130	18 Грађевинари	55	18 Грађевинари	81
26 Кожари и сродни	90	63 Администратори	48	00 Без занимања	78
52 Угоститељи и сродни	75	51 Трговци и сродни	40	61 Финансијски радници и економисти	71
61 Финансијски радници и економисти	59	00 Без занимања	39	51 Трговци и сродни	60
Укупно слободних радних мјеста	1327	Укупно слободних радних мјеста	878	Укупно слободних радних мјеста	1250

4.4. НАЈТРАЖЕНИЈА ЗАНИМАЊА У 2023. ГОДИНИ ЕВИДЕНТИРАНА ПУТЕМ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА ЗАВОДА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ, ПО СТЕПЕНУ ОБРАЗОВАЊА

Број тражених радних мјеста⁴ према степену стручне спреме је сљедећи: за 1036 радних мјеста захтјевана је стручна спрема ПК-НСС (полуквалификовани, основна школа), за 3985 радних мјеста тражена је стручна спрема КВ (квалификовани радници), за 1417 мјеста средња стручна спрема - ССС, за 194 слободних радних мјеста тражена је виша стручна спрема (ВШС), а за 5547 радних мјеста висока стручна спрема (ВСС)

⁴ Према исказаним потребама послодаваца, подношене су пријаве потребе за радницима које се односе на неквалификоване раднике и из тог разлога се ови бројеви не поклапају са бројем од 13.946, јер се остатак односи на неквалификоване раднике

Табела 4.4. - Најтраженија занимања према степену образовања

ПК-НСС		КВ		ССС		ВСС		ВСС	
Занимање	Бр.	Занимање	Бр.	Занимање	Бр.	Занимање	Бр.	Занимање	Бр.
91 Занимања разних дјелатности	323	51 Трговци и сродни	601	81 Здравствени радници	240	71 Педагози и андрагози – физичко васпитање	32	71 Педагози и андрагози – разредна настава	776
31 Комунална и сродна занимања	148	18 Грађевинари	569	61 Финансијски радници и економисти	225	71 Педагози и андрагози - музика	21	61 Финансијски радници и економисти	479
25 Текстилни	91	52 Угоститељи и сродни	437	63 Администратори	220	71 Педагози и андрагози – њемачки језик	18	62 Правници	337
18 Грађевинари	74	26 Кожари и сродни	423	16 Механичари и машинисти	103	71 Педагози и андрагози – разредна настава	15	71 Педагози и андрагози - предшколско	315
46 Радници на скијалиштима, паркинзима, дворанама и сл.	67	14 Металци	373	17 Електричари и енергетичари	97	61 Финансијски радници и економисти	10	71 Педагози и андрагози – математи - ка	257
45 Посред. комуникација	65	22 Прерађивачи дрвета	289	92 Гимназије	80	71 Педагози и андрагози – математика и географија	10	81 Здравствени радници - љекари	238
52 Угоститељи и сродни	51	41 Возачи и сродни	212	45 Посред. Комуникација	49	71 Педагози и андрагози – математика и физика	7	71 Педагози и андрагози - физика	197
22 Прерађивачи дрвета	29	25 Текстилни	209	41 Возачи и сродни	35	81 Здравствени радници - терапеути	7	71 Педагози и андрагози - информатика	186
46 Управљачи жичарама	28	17 Електричари и енергетичари	191	52 Угоститељи и сродни	35	81 Здравствени радници	7	71 Педагози и андрагози – српски и слично	185
28 Прерађивачи хране и сродни	22	16 Механичари и машинисти	145	18 Грађевинари	34	71 Педагози и андрагози - географија	6	71 Педагози и андрагози – физичко,	157

								тренери и сл.	
Остали	138	Остали	536	Остали	299	Остали	61	Остали	2420
Укупно	1036	Укупно	3985	Укупно	1417	Укупно	194	Укупно	5547

За слободна радна мјеста за која је била потребна ПК-НСС стручна спрема (полуквалификовани, нижа стручна спрема) најтраженија су била занимања разних индустријских дјелатности (323 слободна радна мјеста) и комунални и сродни радници (148 слободних радних мјеста). За слободна радна мјеста која су захтијевала КВ степен стручне спреме, најтраженија занимања су били трговци и сродни радници (601 слободно радно мјесто) и грађевинари (569 слободних мјеста). За слободна радна мјеста која су захтијевала средњу стручну спрему ССС најтраженија занимања су били медицински радници (240 слободних мјеста) и финансијски радници и економисти (225). За радна мјеста за која је била потребна виша стручна спрема – ВШС најтраженија занимања су била педагози и андрагози (укупно 109 слободних места). У оквиру високе стручне спреме – ВСС, најтраженија занимања су били педагози и андрагози – наставници, учитељи разредне наставе у основном образовању (776 слободних мјеста) и финансијски радници и економисти (479 слободних мјеста).

4.5. НАЈТРАЖЕНИЈА ЗАНИМАЊА У 2023. ЕВИДЕНТИРАНА ПУТЕМ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА ЗАВОДА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ, ПО РЕГИЈАМА

Географска дистрибуција тражених занимања приказана је у табели 4.5. Најтраженија занимања у Бањалуци била су лица без занимања⁵ (834), грађевинари (439 радних мјеста), финансијски радници и економисти (334 слободна радна мјеста). У Бијељини су најтраженија занимања били грађевинари (108 слободних радних мјеста) и административни радници (89), а у Добоју – лица без занимања (252) педагози и андрагози – учитељи (223) и кожари (213 слободних радних мјеста), док су најтраженија занимања у Источном Сарајеву била угоститељи (223) и шумари (197 слободних радних мјеста). У Приједору су највише тражена лица без занимања (156), металци (67) и педагози и андрагози – учитељи (58 слободних радних мјеста), а у Требињу угоститељи (92 слободна радна мјеста) и педагози и андрагози – учитељи (77 слободних мјеста). Када је у питању Зворник, најтраженија су била лица без занимања (219), текстилци (46) и металци (35).

Табела 4.5 – Најтраженија занимања по регијама

Бања Лука		Бијељина		Добој	
00 Без занимања	834	18 Грађевинари	108	00 Без занимања	252
18 Грађевинари	439	63 Администратори	89	71 Педагози и андрагози – разредна настава	223
61 Финансијски радници и грађевинари	334	71 Педагози и андрагози – разредна настава	82	26 Кожари и сродни	213

⁵ Видјети објашњење на страници 11

51 Трговци и сродни	304	61 Финансијски радници и економисти	70	14 Металци	85
17 Електричари и енергетичари	232	51 Трговци и сродни	62	51 Трговци и сродни	81
Укупно огласа	5640	Укупно огласа	1130 Укупно огласа	Укупно огласа	2293
Источно Сарајево		Приједор		Требиње	
52 Угоститељи и сродни	223	00 Без занимања	156	52 Угоститељи и сродни	92
91 Занимања разних дјелатности	198	14 Металци	67	71 Педагози и андрагози – разредна настава	77
03 Шумари	197	71 Педагози и андрагози – разредна настава	58	61 Финансијски радници и економисти	48
00 Без занимања		71 Педагози и андрагози - предшколско	55	51 Трговци и сродни	44
61 Финансијски радници и економисти	123	61 Финансијски радници и економисти	53	25 Текстилци	42
Укупно огласа	2186	Укупно огласа	1030	Укупно огласа	932
Зворник					
00 Без занимања	219				
25 Текстилци	46				
14 Металци	35				
71 Педагози и андрагози – разредна настава	32				
71 Педагози и андрагози - математика	23				
Укупно огласа	735				

4.6. НЕПОПУЊЕНА РАДНА МЈЕСТА ЕВИДЕНТИРАНА ПУТЕМ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА ЗАВОДА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ, ПО ЗАНИМАЊИМА

Око 37,8% пријава за слободна радна мјеста која су запримљена у Заводу је остало непопуњено. Занимања за која је највише огласа остало непопуњено су грађевински радници. Попуњено је само 12% слободних мјеста у овом занимању. Остала занимања са великим удјелом непопуњених радних мјеста су металци, лица без занимања, трговци и електричари.

У табели 4.6 дат је детаљнији преглед о непопуњеним радним мјестима по занимањима

Табела 4.6 – Непопуњена радна мјеста по занимањима

Занимање	Број слободних радних мјеста	Попуњено	Непопуњено	Процент непопуњених радних мјеста
00 Без занимања	1684	575	922	54.75%
71 Педагози и андрагози – разредна настава	791	662	143	18.08%
18	746	91	659	88.34%
61 Финансијски радници и економисти	714	561	131	18.35%
51 Трговци и сродни	642	303	325	50.62%
52 Угоститељи и сродни	523	310	177	33.84%
91 Занимања разних дјелатности	466	161	93	19.96%
26 Кожари и сродни	443	321	80	18.06%
17 Електричари и енергетичари	430	216	213	49.53%
14 Металци	387	84	263	67.96%
62 Правници	365	287	78	21.37%
22 Прерађивачи дрвета	329	53	135	41.03%
71 Педагози и андрагози - предшколско	315	153	133	42.22%
25 Текстилци	314	114	116	36.94%
81 Здравствени радници	297	204	78	26.26%
41 Возачи и сродни	263	148	110	41.83%
71 Педагози и андрагози - математика	257	163	88	34.24%
16 Механичари и машинисти	255	121	92	36.08%
63 Администратори	249	197	41	16.47%
81 Здравствени радници - љекари	238	143	95	39.92%
Остала занимања	4238	2952	1300	30.67%
Укупно	13946	7819	5272	37.80%

4.7. РАЗЛОЗИ НЕПОПУЊАВАЊА СЛОБОДНИХ РАДНИХ МЈЕСТА (ПО ЗАНИМАЊИМА И ПРОЦЕНТУАЛНО) ЕВИДЕНТИРАНО ПУТЕМ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА ЗАВОДА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

Од 5.272 непопуњена огласа за слободна радна мјеста, 19,33% је непопуњено јер није било пријава, 12,18% јер пријављени кандидати нису испуњавали услове, док је 21,68% остало непопуњено јер није било доступних радника (није било регистрованих и заинтересованих кандидата који би отишли на разговор код послодавца).

У табели 4.7 приказани су огласи за слободна радна мјеста који су остали непопуњени због одређеног разлога. На примјер, 35,17% непопуњених радних места за грађевинаре остало је непопуњено јер није било расположивих потенцијалних кандидата. Такође, 26,89% радних мјеста је остало непопуњено за лица без занимања јер није било пријава, а за исту групу слободних радних мјеста 17,13% је остало непопуњено јер кандидати нису испуњавали услове.

Табела 4.7 – Разлог за непопуњавање огласа за слободна радна мјеста, по занимањима и процентуално

Кандидати који не испуњавају услове ⁶	Није било доступних кандидата ⁷	Није било пријава
--	--	-------------------

⁶ Ови кандидати су на евиденцији незапослених, али њихове радне вјештине не испуњавају услове из пријаве Е2 (радно искуство, одређене вјештине и способности, сертификати итд.)

Занимање	Удио	Занимање	Удио	Занимање	Удио
00 Без занимања	17.13%	18 Грађевинари	35.17%	00 Без занимања	26.89%
17 Електричари и енергетичари	12.15%	00 Без занимања	6.91%	51 Трговци и сродни	4.42%
18 Грађевинари	10.44%	25 Текстилци	6.28%	14 Металци	4.32%
51 Трговци и сродни	9.03%	51 Трговци и сродни	3.41%	17 Електричари и енергетичари	4.32%
14 Металци	8.72%	81 Здравствени радници - љекари	3.06%	71 Педагози и андрагози - физика	3.93%
22 Прерађивачи дрвета	6.07%	91 Занимања разних дјелатности	3.06%	71 Педагози и андрагози - математика	3.43%
61 Финансијски радници и економисти	3.89%	71 Педагози и андрагози - математика	2.62%	16 Машински	3.34%
16 Механичари и машинисти	3.74%	71 Педагози и андрагози - предшколско	2.27%	71 Педагози и андрагози - предшколско	3.34%
25 Текстилци	3.27%	71 Педагози и андрагози - физика	2.19%	81 Здравствени радници - љекари	3.24%
41 Возачи и сродни	2.34%	22 Прерађивачи дрвета	2.10%	52 Угоститељи и сродни	2.65%
52 Угоститељи и сродни	2.18%	71 Педагози и андрагози – разредна настава	2.01%	18 Грађевинари	2.45%
Укупно	12.18%	Укупно	21.68%	Укупно	19.33%

4.8. ГЕОГРАФСКИ РАСПОРЕД ПОПУЊЕНИХ И НЕПОПУЊЕНИХ РАДНИХ МЈЕСТА ЕВИДЕНТИРАНА ПУТЕМ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА ЗАВОДА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

Географски распоред попуњених и непопуњених радних мјеста приказан је у табели 4.8. Највећи удио непопуњених захтјева је у регији Добој (27,61% непопуњених радних мјеста). Већина непопуњених радних мјеста на овој локацији остала је непопуњена јер нису примљене пријаве или из других разлога. Најмањи удио непопуњених мјеста је у регији Источно Сарајево (8,51%).

Табела 4.8 – Географска расподјела попуњених и непопуњених радних мјеста преко информационог система Завода

Регија/Фил ијале	Укупно огласа	Попуње- ни огласи	Непопу- њени огласи	Проце- нат непопу- њених	Разлог за нереализацију				
					Кандидати који не испуњавају услове	Нема потенци- јалних кандида- та	Нема примље- них пријава	Отказано	Други разлози
Бања Лука	5640	2545	1193	21.15%	133	287	328	145	300
Бијељина	1130	796	185	16.37%	12	23	28	26	96
Добој	2293	1318	633	27.61%	57	110	175	56	235

⁷ Ови кандидати имају тражено занимање у пријави Е2 нису на евиденцији незапослених

Источно Сарајево	2186	1508	186	8.51%	39	24	18	30	75
Приједор	1030	632	157	15.24%	20	40	30	6	61
Требиње	932	653	97	10.41%	8	16	17	3	53
Зворник	735	367	85	11.56%	18	18	29	8	12
Тотал:	13946	7819	2536	18.18%	287	518	625	274	832

5. ПОСРЕДОВАЊЕ ЗАВОДА И РЕАЛИЗОВАНИ ПРОГРАМИ ЗАПОШЉАВАЊА

УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД БРИСАНИХ СА ЕВИДЕНЦИЈЕ У 2022. И 2023. ГОДИНИ

У 2023. години са евиденције Завода за запошљавање Републике Српске по основу запослења и обављања приватне дјелатности брисана су 22.934 лица, у просјеку 1.911 лица мјесечно (у поређењу са 2022. годином када је у просјеку мјесечно брисано 2.465 лица).

Анализа запошљавања на мјесечном нивоу показује да је највећи број запослених лица био у марту и септембру, док је најмањи број лица запослен у јануару.

Упоредни преглед броја запослених лица са евиденције по мјесецима у 2022. и 2023. години дат је у табели испод:

5.1. Упоредни преглед броја запослених лица са евиденције по мјесецима у 2022. и 2023. години

Мјесец	2022.	2023.	2023. у поређењу са 2022.
Јануар	1.432	1.471	39 (2.7%)
Фебруар	2.167	1.953	-214 (-9.9%)
Март	2.516	2.107	-409 (-16.2%)
Април	2.343	1.975	-368 (-15.7%)
Мај	2.292	1.933	-359 (-15.7%)
Јун	3.743	2.032	-1.711 (-45.7%)
Јул	2.985	1.615	-1.370 (-45.9%)
Август	2.626	1.497	-1.129 (-43.0%)
Септембар	3.404	2.613	-791 (-23.2%)
Октобар	2.017	1.985	-32 (-1.6%)
Новембар	2.207	1.730	-477 (-21.6%)
Децембар	1.850	2.023	173 (9.4%)
Укупно запослених	29.582	22.934	-6.648 (-22.5%)

5.2. ЗАПОШЉАВАЊЕ ЛИЦА ПО СТЕПЕНИМА СТРУЧНЕ СПРЕМЕ И ДЈЕЛАТНОСТИМА У 2023. ГОДИНИ

У табели 5.2. је анализа запослених лица по степенима стручне спреме и дјелатностима:

Табела 5.2.

Дјелатност	Опис	1 - нк	2 - пк	3 - кв	4 - ссс	5 - вкв	6 - вшс	7 - всс	Укупно
A	Пољопривреда, лов и шумарство	61	2	84	91	2	1	70	311
B	Рибарство	3	1	3	3				10
C	Рударство	16		41	16	1		7	81
D	Прерађивачка индустрија	853	55	1,888	1,722	17	28	420	4,983
E	Снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом	13	2	126	114	6	4	139	404
F	Грађевинарство	223	22	659	403	8	6	129	1,450
G	Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	259	37	1,162	1,936	5	47	581	4,027
H	Угоститељство	247	13	693	986	15	17	200	2,171
I	Сабраћај, складиштење и везе	37	1	305	311	3	3	114	774
J	Финансијско посредовање и дјелатности осигурања	1	1	11	100		4	146	263
K	Пословање некретнинама	30	3	96	194	2	5	279	609
L	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање	7	3	60	274	1	10	458	813
M	Образовање	86	10	161	170		11	1,778	2,216
N	Здравствена и социјална заштита	43	5	75	407		9	332	871
O	Стручне, научне и техничке дјелатности	319	32	1,093	1,678	9	36	762	3,929
P	Приватна домаћинства са запосленим лицима			2	1				3
Q	Екстериторијалне организације и тијела	1		1	4		1	5	12

0	Непознато	0	0	4	3	0	0	0	7
Укупно		2,199	187	6,464	8,413	69	182	5,420	22,934

Анализа запошљавања по степенима стручне спреме показује да, од укупног броја запослених са евиденције Завода, највећи број лица, тј. 36,7% је у IV степену стручне спреме (8.413), затим 28,2% лица у III (6.464) степену стручне спреме. У VII степену стручне спреме запослено је 5.420 или 23,6% од укупног броја запослених у 2023. години.

Анализирајући секторску заступљеност запослених лица у 2023. години, преко 65% од укупног броја запослених је у приватном сектору. Највећи број лица запослен је у прерађивачкој индустрији (4.983 лица или 21.7%), у veleпродаји и малопродаји, поправци возила и предмета за личну употребу и домаћинство (4.027 лица или 17.5%). Остали запослени код послодаваца који се финансирају буџетским средствима јесу у образовању, и то 2.216 лица или 9.6% у здравству и социјалној заштити - 871 лица или 3.8%, јавној управи и одбрани; обавезно социјално осигурање – 813 лица или 4.1% и остале јавне, друштвене, социјалне и личне услужне дјелатности - 3.929 лица или 17.13%.

У табели 5.3. дат је преглед (по локацијама) броја потребних радника према исказаним потребама послодаваца, укупан број незапослених и број лица која су брисана са евиденције ради запошљавања (2023.).

Табела 5.3.

Регија	Број тражених радника	Број незапослених лица на евиденцији	Укупан број брисаних са евиденције ради запошљања
Бања Лука	3293	4371	2817
Берковићи	10	321	46
Бијељина	1089	5187	2337
Билећа	107	1342	304
Братунац	55	2074	376
Брод	158	504	401
Чајниче	22	650	97
Челинац	78	394	250
Дервента	480	536	453
Добој	742	2478	1172
Дринић		103	21
Фоча	3	1929	520
Гацко	22	536	137
Градишка	689	1612	834
Хан Пијесак	73	281	110
И. Илића	297	1022	459
И. Н. Сарајево	159	925	433
И. С. Град	7	111	33

Језеро	13	184	39
Калиновик		162	48
Кнежево	61	715	146
Костајница	37	263	91
Котор Варош	308	750	272
Козарска Дубица	84	658	305
Крупа на Уни	11	274	22
Лакташи	333	846	503
Лопаре	41	655	187
Љубиње	52	412	92
Милићи	167	751	259
Модрича	349	985	633
Мркоњић Град	105	562	277
Невесиње	137	2037	408
Нови Град	164	631	413
Ново Горажде	4	182	16
Осмаци	11	313	84
Оштра Лука	25	512	91
Пале	642	1292	728
Пелагићево	25	345	50
Петровац - Дринић	17		
Петрово	68	512	193
Приједор	709	2278	1487
Прњавор	324	657	486
Рибник	82	423	113
Рогатица	438	1109	308
Рудо	8	1184	115
Соколац	355	1068	280
Србац	258	658	335
Сребреница		1485	164
Станари	35	326	96
Шамац	97	996	341
Шековићи	57	659	187
Шипово	79	737	233
Теслић	339	1823	596
Требиње	601	1820	620
Трново	22	103	46
Угљевик		991	293
Вишеград	159	1048	278
Власеница	96	592	230
Зворник	349	3416	1069
УКУПНО	13946	58790	22934

5.3. ПОДАЦИ ПО ПРОГРАМИМА ЗАПОШЉАВАЊА, ПОЛУ И ОБРАЗОВНОЈ СТРУКТУРИ ЗАПОСЛЕНИХ ПО ПРОГРАМИМА ЗАПОШЉАВАЊА

Акционим планом за спровођење Стратегије запошљавања Републике Српске за период 2023-2025. година, у 2023. години дефинисана су три програма запошљавања

Износ финансијских средстава за програме запошљавања у 2023. години је 15.063.000 КМ од чега је 4.000.000,00 КМ планирано за финансирање наставка реализације Програма подршке запошљавању и samozapoшљавању дјете погинулих бораца, демобилисаних бораца и РВИ „Заједно до посла” започетог у 2022. години док је износ средстава за програме запошљавања у 2023. години – 11.063.000 КМ.

Акциони план за спровођење Стратегије запошљавања Републике Српске за период 2023-2025. започет је у јулу 2023. године („Службени гласник Републике Српске”, број: 65/23). Јавни позив послодавцима и незапосленим лицима за коришћење средстава по Програмима запошљавања у 2023. години био је отворен у периоду од 1. 8. 2023. до 31. 8. 2023. године, осим Компоненте I по Програму подршке привреди путем поврата уплаћених пореза и доприноса за ново запошљавање радника који је отворен до утрошка средстава, а најдаље до 31. 12. 2023. године. Јавни позив за Програм подршке запошљавању Рома у 2023. години није расписиван из разлога што још увијек трају процедуре одобравања средстава Министарства за људска права и избјеглице БиХ.

Са 31. 12. 2023. путем програма запошљавања поднесено је укупно 931 захтјев за запошљавање 4.413 лица. Одобрена су средства за запошљавање 2167 лица код 824 подносиоца захтјева. С обзиром на касни почетак реализације програма запошљавања 2023. године, са 31. 12. 2023. године запослено је свега 1.296 лица и највећи дио активности на реализацији запошљавања преноси се у 2024. годину.

У наредној табели дат је преглед по програмима запошљавања, полној и квалификационој структури.

Програми које је реализовао Завод за запошљавање Републике Српске у складу са Акционим планом запошљавања за 2023. годину

Назив програма	Компонента	Средства по незапосленом лицу	Запослена лица	Реализована средства по уговору	Број корисника											
					Старосна доб				Квалификациона структура					Пол		
					15-29g.	30-44g.	45-54g.	55-65g.	ПК-НСС	КВ	НК	ССС	ВС С	Ц ШС	М	Ж
Програм финансирања запошљавања и самозапошљавања дјете погинулих и демобилисаних бораца, демобилисаних бораца и ратних војних инвалида ВРС у 2023. години "Забелно поклона"	Самозапошљавање ДПБ и ДБ	5,000.00	94	470,000.00		11	37	46	1	34	17	35	7		84	10
	Запошљавање код послодаваца	5,000.00	122	610,000.00	16	46	34	26	2	42	23	37	16	2	74	48
	Запошљавање код послодаваца у нер. и изразито нер. општ.	5,000.00	171	855,000.00	46	60	50	15		76	21	68	5	1	73	98
	Приправници са ВСС - ДПБ	12,204.00	4	48,816.00		4							4			4
Укупно			391	1,983,816.00	62	121	121	87	3	152	61	140	32	3	231	160
Програм подршке привреди путем поврата уплаћених пореза и доприноса за запошљавање радника	Запошљавање код послодаваца	сса 3.524,92	900	1,637,755.53	293	339	159	109	13	287	94	366	132	8	362	538
	Обука преко вериф. институције	3,000.00	0	0.00												
	Обука код познатог послодавца	2,500.00	4	10,000.00	2	1	1					4			1	3
	Програм подс. за зап. младих у БПО индустрији	1,000.00	1	600.00	1								1		1	
	Програм подршке оспос. младих за зап. у области креат. индус. са фокусом на програмирање	750.00	0	0.00												
Укупно			905	1,648,355.53	296	340	160	109	13	287	94	370	133	8	364	541

5.4. ЗАДОВОЉСТВО ПОСЛОДАВАЦА И КОРИШТЕЊЕ УСЛУГА ЗАВОДА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Завод је крајем 2023. године спровео „Истраживање тржишта рада” за 2023/2024. годину. Истраживање је спроведено на узорку од 1.114 послодаваца - 52.837 радника (47,7% жена) је запослено код 1.114 анкетираних послодаваца). Највише радника је запослено у индустрији, 24.630 или 46,62% од укупног броја запослених од анкетираних послодаваца.

Једно од питања у Анкети се односило на сарадњу са Заводом. У скоро свим областима сарадње са Заводом за запошљавање, послодавци су исказали релативно висок степен задовољства услугама. Послодавци су најзадовољнији информацијама о понуди радне снаге (49,2%), оглашавању слободних радних мјеста (48,4%) и посредовањем у запошљавању потребног профила радне снаге (42,5%). Анализа добијених података показује да велики број анкетираних послодаваца не користи услуге Завода за запошљавање (40,7% је изјавило да не користи услугу посредовања при запошљавању). Приликом тражења нових радника послодавци најчешће користе личне контакте и познанства (83,1% послодаваца користи овај приступ), а 46,1% послодаваца тражи раднике преко Завода. Овај податак је значајан и указује на потребу унапређења услуга посредовања.

6. ЗАКЉУЧЦИ

Глобална економска кретања узрокована првенствено ратом у Украјини, миграционим трендовима и слабљењем одређених западноевропских економија имају снажан утицај на тржиште рада у Републици Српској. Анализа тржишта рада указује на недовољну флексибилност и ниску ефикасност тржишта рада, што узрокује ниском стопом активности и запослености, постојањем високе стопе дуготрајне незапослености и ограниченим могућностима интеграције у тржиште рада.

Надаље, као главни изазови у овој области идентификовани су дугорочна структурна незапосленост, посебно међу младима, и висока стопа неактивности, посебно међу женама и угроженим групама, као и недостатак радне снаге са одговарајућим квалификацијама и вјештинама. Проблем недостатка радне снаге додатно отежава миграција квалификоване радне снаге.

Такође, удио неквалификоване и полуквалификоване радне снаге је и даље висок у односу на укупан број незапослених. Анализа старосне структуре незапослених показује висок удио лица старијих од 50 година, односно 39%, као и висок проценат незапослених младих до 30 година (19%).

Ако направимо поређење са профилем слободних радних мјеста, видљиво је да 32% лица на евиденцији незапослених има IV степен стручне спреме (ССС), али да се само 10% огласа односи на овај степен образовања. Такође, 12% лица на евиденцији има VII степен стручне спреме (ВСС) и виши ниво образовања, док се скоро 40% слободних радних мјеста односи на ову стручну спрему. Када говоримо о овим подацима, тржиште рада се константно мијења и данас смо у ситуацији да су занимања везана за ВСС траженија од СССР, углавном због потражње за наведеним профилем у јавним установама, прије свега у области образовања. Реална потражња тржишта рада Републике Српске је нешто другачија у односу на пријављене потребе за радницима које послодавци достављају Заводу за запошљавање. Послодавци који подносе пријаве

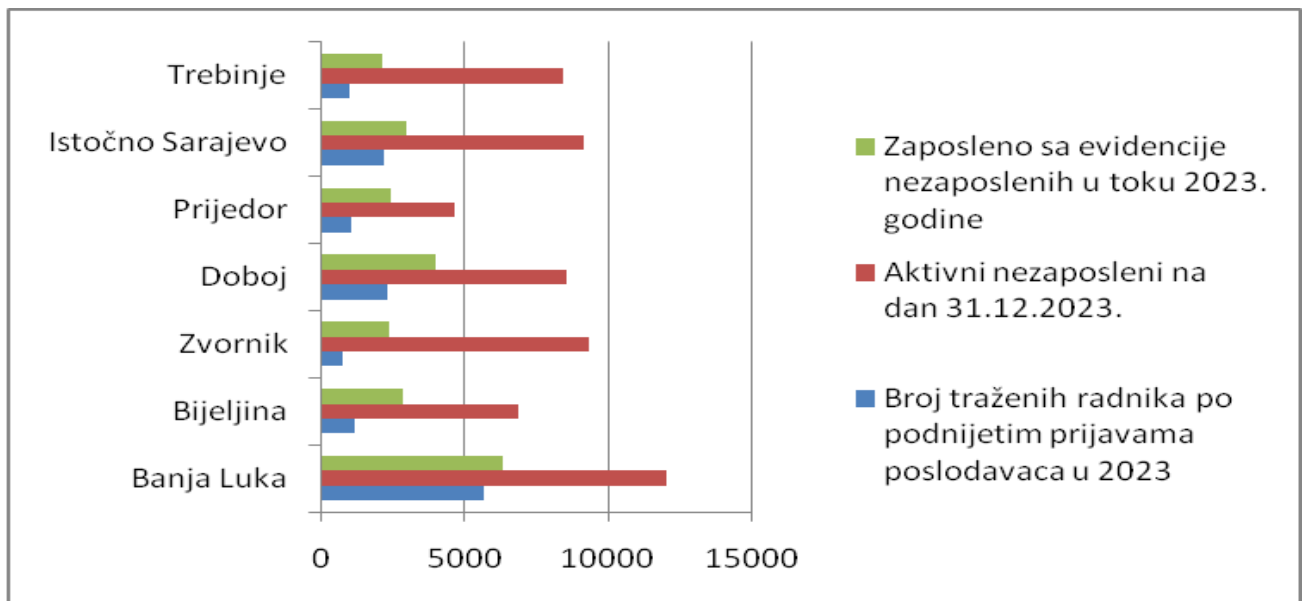
потреба за радницима, као основни критеријум navode формално образовање и радно искуство, а највећи број потреба се односи на неквалификовану радну снагу, што значи да њихови захтјеви уопште не садрже одређене квалификације, односно скуп вјештина, знања, степена образовања и искустава које незапослено лице треба да посједује.

Такође, најтраженија професија су грађевинари, али је 88% слободних радних мјеста за грађевинаре остало непопуњено. У грађевинској струци има преко 400 лица са III степеном стручне спреме, са IV степеном преко 600 лица, док се на евиденцији незапослених налази и 15 лица са VII степеном стручне спреме грађевинске струке. Тешки услови рада и ниске плате отежавајућа су околност, а грађевински радници који су пријављени као незапослени тешко прихватају такве послове.

Географски највећи број незапослених лица налази се у бањалучкој регији, а слиједи Источно Сарајево, Зворник и Добој. Највећи број тражених радника забиљежен је у Бањој Луци, Добоју и Источно Сарајеву. Највећи број запослених лица са евиденције Завода било је у регији Бања Лука, Добој и Источно Сарајево. Подаци за регију Бања Лука су очекивани јер је то привредни и административни центар Републике Српске.

У сваком случају, у мање развијеним регијама, мања је потражња за радницима и мањи број запослених са евиденције незапослених.

У наставку је приказан преглед (по регијама) тражених радника по поднесеним пријавама послодаваца, укупан број незапослених и број лица запослених са евиденције незапослених у току 2023. године.

Посредовање је кључна активност Завода за запошљавање Републике Српске. Завод посредује у запошљавању у складу са поднесеним пријавама потреба послодаваца. На тај начин се сва незапослена лица која одговарају траженом профилу према поднесеном Е2 образцу, као и на основу података из индивидуалног плана запошљавања позивају и упућују на разговор код послодавца. У појединим случајевима интервју за посао између послодавца и незапосленог лица организује се директно у просторијама Завода, тачније у бироима. Посредовање помаже у ефикаснијој реализацији пријаве потреба за радницима, послодавци обављају разговоре са особама које одговарају траженом

профилу, а обавеза незапослених је да се одазову на потенцијални разговор за посао на позив Завода.

У циљу унапређења посредовања Завод врши контролу кроз ЦРМ систем, тј. да ли су лица била запослена на основу поднесених пријава потреба за запошљавање или је до запошљавања дошло на други начин. Затим, која занимања из Е2 обрасца нису запослена и из ког разлога. Такође, Завод за запошљавање врши и истраживање тржишта рада и кроз анкету за послодавце даје конкретне препоруке за побољшање стања на тржишту рада.

За правовремени одговор на трендове и потребе тржишта рада неопходно је стално праћење и истраживање тржишта рада, као и процјена ефеката програма запошљавања. На основу процјена биће развијени циљани програми запошљавања у складу са реалним потребама тржишта рада.

Такође, анализом резултата истраживања тржишта рада, у смислу даљег рада, Завод мора подићи услуге посредовања и сарадње са послодавцима на виши ниво, јер одређени број послодаваца чак и не користи услуге посредовања при запошљавању.

Иако посљедице глобалних економских и геополитичких околности значајно утичу на кретања на тржишту рада у Републици Српској, у посљедњих неколико година евидентан је стални пад броја незапослених и повећање броја запослених. Само функционалније тржиште рада са аспекта квалитетних политика запошљавања, конструктивнији социјални дијалог у циљу побољшања услова рада и повећања продуктивности, као и системска рјешења у погледу запошљавања и задржавања младих у Републици Српској могу значајно допринијети смањењу структурне и дугорочне незапослености и неактивности младих, жена и особа из рањивих категорија.

АНЕКС:

А) ДЕФИНИЦИЈА НЕЗАПОСЛЕНОГ ЛИЦА

Незапосленим лицем, у смислу овог закона, сматра се лице пријављено на евиденцију Завода, старости од 15 до 65 година, способно или ограничено способно за рад које није у радном односу или које није на други начин остварило право на рад. Обавеза незапосленог лица је да активно тражи посао, прати стање на тржишту рада и да се информисе о слободним радним мјестима.

Завод води евиденцију о:

1. Незапосленим лицима,
2. Лицима која траже промјену запослења,
3. Лицима која остварују права по основу незапослености.

Да би се незапослено лице и лице које тражи промјену запослења пријавило на евиденцију, неопходно је да лично дође у биро у мјесту пребивалишта и донесе сљедећу документацију:

- личну карту,
- радну књижицу,
- доказ о образовању,
- други докази у складу са законом (потврде и сл.),

- доказ о прекиду уговора о раду ако је лице било у радном односу.
Незапослено лице које се налази на евиденцији незапослених дужно је да се јавља Заводу једном у 60 дана, према мјесту пребивалишта.

Б) ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА ПРЕКО „ЦРМ” СИСТЕМА

Завод прикупља податке о незапосленим лицима путем посебне ЦРМ апликације. ЦРМ апликација прикупља податке о незапосленим лицима и потребама послодаваца и посредује у запошљавању упарујући податке о понуди и потражњи. Такође, систем прати промјене на тржишту рада, профилисање и индивидуалне планове запошљавања и обезбјеђује улазне параметре за статистичко и аналитичко извјештавање о незапослености, како унутар установе тако и за све кориснике.

Ц) ПОДАЦИ О СЛОБОДНИМ РАДНИМ МЈЕСТИМА ИЗ АПЛИКАЦИЈЕ „БЕРЗА РАДА”

У посебној табели која се налази у наставку приказани су подаци о слободним радним мјестима из апликације „Берза рада” и то по занимањима и регијама, мјесечно за оба прегледа. Апликација „Берза рада” пружа могућност добијања само ових података, који су приказани у датим табелама.

Д) ШИФАРНИК ЗАНИМАЊА С06

Класификација занимања је насеђена из претходног периода и није усклађена са стандардном класификацијом занимања КЗБиХ, јер није било могуће недвосмислено ускладити постојеће шифре занимања са шифрама из Стандардне класификације занимања. Појавио се и проблем наслеђивања статуса евиденције и већ кодираних података о занимањима (Завод од 1998. године води евиденцију незапослених електронским путем, што значи да је коришћена шифра занимања С06), те наставак шифрирања према новој номенклатури онемогућило би праћење и упоређивање радног статуса незапослених лица.

Проблем увођења стандардне класификације састоји се у томе што се на евиденцију незапослених пријављују лица из различитих школских система из наше земље, сусједних земаља и иностранства, као и лица која су завршила школовање у предратним школским системима, те је тешко одредити адекватан код из стандардне класификације занимања.

Стандардна класификација обухвата појам занимања, односно послова којима се људи баве, а евиденција биљежи велики број лица која су тек завршила школу, што значи да још увијек немају посао (имају звање, али нису били нигдје запослени). Структура шифарника С06 има јасну структуру кода занимања:

1. - означава степен стручне спреме (0-7);
 2. и 3. - означавају стручну спрему којој то занимање припада;
- (У табели 4.2. – Најтраженија занимања, занимања су груписана са ова два броја унутар шире групе занимања).

У наредном периоду Завод ће водити паралелни унос шифара стандардне класификације, прилагођавајући њену примјену стању на евиденцији.

ПРЕГЛЕД СТАТИСТИКЕ „БЕРЗЕ РАДА” ПО ЗАНИМАЊУ (МЈЕСЕЧНО) У 2023. ГОДИНИ

Занимање	Мјесец												Укупно
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Административне и сличне услуге	3	2	4	4	2	3	1	2	3	5	1		30
Архитектура и урбанизам		2	1		1			1	2		1		8
Геологија, рударство и металургија	3	3	2			5	1				2		16
Грађевинарство и геодезија	6	5	2	4	4	5	1	3	1	3	1	3	38
Графичка дјелатност и штампарство										1			1
Државна служба и управа	24	14	23	20	25	14	10	15	13	24	26	29	237
Економија, банкарство, финансије и осигурање	4	3	2	3	4		3	9	2	1	2	2	35
Електротехника, телекомуникације и машинство	4	5	6	8	2	4		9	1	8	5	2	54
Занатске и личне услуге		1	3	1		1		1		1			8
Здравство, медицина и фармација	13	9	14	10	11	15	2	11	5	13	12	9	124
Информатика и програмирање			1			1					1		3
Култура		1		1	1							1	4
Личне услуге				2									2
Медији, маркетинг и односи с јавношћу											1		1
Менаџмент и организација			4		1	1	1	2		1	1	1	12
Образовање	15 2	15 3	11 1	85	67	36	42	37 5	21 3	23 8	10 9	20 9	1790
Образовање, наука и истраживачки рад	3	2		2		4	1	1	3	3	5		24
Остале категорије	8	21	40	25	44	17	15	27	26	29	15	14	281
Полиција, безбједност и заштита	1												1
Пољопривреда, ветерина, шумарство и рибарство		1	3		1	1				1	1		8
Право	4	2	1	1	3	2	3	1	9				26
Прерада и обрада дрвета				1			1						2
Рачуноводство, књиговодство, ревизија	3	1	3	2	1	3	4	2		5		1	25
Саобраћај, складиштење, транспорт и логистика	6	2	3	8	1	6	2	4	2	10	6	1	51
Социјални рад и њега, непрофитне организације	3	3	2	3	4	3	2	4	1	2	2	5	34
Текстилно и кожарство	1	3	2	2	2		1	2		2	1		16
Трговина, комерцијала, некретнине	11	5	7	10	5	8	13	7	7	6	5	1	85
Туризам и угоститељство	5	1	7		3	7	9	4	10	8	8	3	65
Хемијска и прехрамбена индустрија				1	2			1		1			5
Укупно	25 4	23 9	24 1	19 3	18 4	13 6	11 2	48 1	29 8	36 2	20 5	28 1	2986

ПРЕГЛЕД СТАТИСТИКЕ „БЕРЗЕ РАДА” ПО МЈЕСТИМА (МЈЕСЕЧНО) У 2023. ГОДИНИ

Мјесто	Мјесец												Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Бања Лука	70	83	62	45	70	51	45	117	91	91	41	73	839
Берковићи		2			1			2	1	1		1	8
Бијељина	21	23	38	32	24	20	16	47	27	45	30	25	348
Билећа	4		2	3	2			4	4			2	21
Братунац	4	1		1		1		6		5	1	3	22
Брод	2	5	3	1	2	3	2	5	4	6	4	4	41
Брчко				1		1							2
Вишеград	2	3	1	1	1		1	2	6	1		2	20
Власеница	2	2	2	4	1	1		3	3	6	3	3	30
Вукосавље		1	1	1				3	4			2	12
Гацко			1				1	6	1	1		1	11
Градишка	9	2	4	7	3	4	1	9	1	10	3	2	55
Дервента	8	4	5	2	4	2	3	14	5	11	3	7	68
Добој	23	16	17	13	11	9	3	45	29	16	14	20	216
Доњи Жабар	1			2				1		1	1	2	8
Зворник	10	8	9	6	3	2	4	9	7	13	5	8	84
Источна Илица	4	1	5	6	2	1	3	15	11	11	2	6	67
Источни Стари Град	1								3				4
Источно Ново Сарајево	1	1		1	2		3	5	4	4	1	8	30
Језеро		3	1					3	1	1		1	10
Калиновик	1	2	1		4	1		6		1	1	4	21
Кнежево	2	2				1	1	6		3	1	3	19
Козарска Дубица	5	2	2	2	1	3	1	3	1	3	3	1	27
Костајница	1				1	1		3	1	2		3	12
Котор Варош	1	1	1	2	1	3	1	2		3		2	17
Крупа на Уни					1			2		4	1		8
Лакташи	3	3	2	4	2	1		5	8	8	12		48
Лопаре		1	1	2				2	1	1	2	3	13
Љубиње	1							5	3		1	3	13
Милићи	3	1	5			1		3	1	4	5	1	24
Модрича	2	6	4	6	3	2	1	10	2	9	4	7	56
Мркоњић Град	4	1	4	2	3		1	8	2	5	1	4	35
Невесиње	1	2	1	2		1		3	4	3	3	1	21
Нови Град	6	3	5	1	4		2	5	5	2	4	3	40
Осмаци								1		1	1		3
Оштра Лука		1			1			2		2	1		7
Пале	5	3	2	1	2	2	2	5	6	4	5	5	42
Пелагићево								3	1		2	1	7
Петрово		2	1	1		2	1	2		3		1	13
Приједор	16	11	19	19	11	6	11	26	14	26	14	17	190
Прњавор	7	4	5	3	1	4	1	11	6	9	2	3	56

Рибник	2	2	2	2	1	1		3	3	1	1	3	21
Рогатица	2		2	3	1			4	4	2	1	1	20
Рудо	1	2		1					3	4	1	2	14
Соколац	2	2	1	1	3			3	3	1	1	1	18
Србац	1	1	1	2	6	1		2	2	3	1	5	25
Сребреница	3	2	5		1			4	1	1	2	1	20
Станари	1	1	1			2	1	2			2	1	11
Теслић	6	8	5	4	4	2	3	15	3	5	7	6	68
Требиње	7	7	2	4	2	4	2	10	8	8	3	10	67
Трново			1					1		1	1	1	5
Угљевик			2	1	1			1	1	1	2	1	10
ФБиХ									1	1			2
Фоча		2	2	1	1		1	6	2	4	1	3	23
Хан Пијесак	1	1	1	1	1			2				2	9
Чајниче		2	1					4	3	2		1	13
Челинац	5	3		1	1	2		6	3	5	3	3	32
Шамац	2	2	6	1	1	1		2	1	4	4	4	28
Шековићи		1	1					2	2	1	1	1	9
Шипово	1	3	4				1	5	1	2	3	3	23
Укупно	254	239	241	193	184	136	112	481	298	362	205	281	2986

Број: 01.2/0624-575-17/23
Датум, 18. 3. 2024. године

В. д. директора

Дамјан Шкипина